

SILESIA

TRAM NEWS

ISSN 2299-2790

Nakład: 10 000 egz.

2 KATOWICE PL. WOLNOŚCI
KOSZUTKA SŁONECZNA PETLA

WYDARZENIA

Dni Otwarte Funduszy Europejskich

>>> str. 5

PRZYSTANEK HISTORIA

Na industrialnym szlaku

>>> str. 6-7

SAMORZĄD

Dąbrowa Górnicza – dla aktywnych

>>> str. 8-9

Nowe szaty staruszków

>>> str. 3

Jedźmy razem

Tramwaje Śląskie z radością włączyły się do udziału w tegorocznej akcji „Dni Otwarte Funduszy Europejskich” poświęconej promocji inwestycji dofinansowanych przez Unię Europejską. 12 maja na ulicach Katowic, Chorzowa i Sosnowca pracownicy Spółki spotykali się z mieszkańcami, by porozmawiać o poczynionych i planowanych inwestycjach w infrastrukturę tramwajową na terenie Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej. Usłyszeli wiele ciepłych słów na temat efektów przeprowadzonych w ostatnim czasie modernizacji, wsłuchiwali się w opinie i oczekiwania dotyczące przyszłości komunikacji tramwajowej w naszych miastach; rozdali wiele ulotek informacyjnych i promocyjnych gadżetów. Bardzo ważne były indywidualne rozmowy z pasażerami korzystającymi na co dzień z komunikacji tramwajowej. Pracownicy Tramwajów Śląskich przedstawiali nie tylko efekty zakończonego już projektu pod nazwą „Modernizacja infrastruktury tramwajowej i trolejbusowej w Aglomeracji Górnośląskiej wraz z infrastrukturą towarzyszącą”, ale też plany związane z nowymi zadaniami inwestycyjnymi, które kryją się pod nazwą „Zintegrowany projekt modernizacji i rozwoju infrastruktury tramwajowej w Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej wraz z zakupem taboru tramwajowego”.

Cheąc jak najlepiej przygotować studium wykonalności projektu, o potrzeby, preferencje i oczekiwania dotyczące transportu, wybranych mieszkańców naszych miast pytają też aktualnie ankieterzy. Prosimy o poświęcenie ankieterom choć chwili i udzielenie przemyślanych, rzetelnych odpowiedzi. Więcej szczegółów dotyczących badań ankietowych na stronie www.tram-silesia.pl.

Na łamach tego numeru znajdą Państwo także m.in. kolejny odcinek cyklu poświęconego prezentacji działalności samorządów miast, na terenie których obecne są Tramwaje Śląskie. Tym razem na nasze pytania odpowiada prezydent Dąbrowy Górniczej. Miłośników historii komunikacji tramwajowej zainteresują z pewnością wieści dotyczące remontu dwóch naszych zabytkowych wagonów typu „N”. Hildka i Paulek – wagony obsługujące bytomską linię nr 38 doczekały kolejnej modernizacji, dzięki której nadal będą mogły służyć pasażerom.

Przed nami drugi już w tym miesiącu przedłużony weekend. Życzę zatem pięknej pogody, odpoczynku od codzienności i przyjemności z lektury Silesia Tram News.

Tadeusz Freisler
Prezes Zarządu Tramwaje Śląskie S.A.

Wycofywanie papierowych biletów okresowych

Od 1 maja ze sprzedaży wycofane zostały papierowe bilety: 24-godzinne, 48-godzinne, 5-, 7- i 14-dniowe, papierowe bilety kwartalne, papierowe bilety szkolne, papierowe bilety wakacyjne oraz papierowe bilety miesięczne na okaziciela. KZK GOP przypomina również, że w kolejnych miesiącach ze sprzedaży wycofane zostaną wszystkie papierowe bilety miesięczne.

Wszystkie rodzaje biletów okresowych KZK GOP dostępne są w wersji elektronicznej. Są one tańsze od swoich papierowych odpowiedników. Dodatkowo bilety elektroniczne dostępne są w wariantach z limitem przejazdów, które mają jeszcze niższe ceny. Jednocześnie użytkownicy biletów okresowych, którzy będą wykonywali dobrowolną rejestrację przy wyjściu, kolejny bilet mogą kupować z 5-procentowym rabatem.

Zachęcamy do wyrobienia karty ŚKUP, na którą kupować można bilety elektroniczne. ŚKUP wydawana jest bezpłatnie. Warto już dziś poświęcić chwilę i zaopatrzyć się w swoją kartę. Można ją zamówić szybko i wygodnie przez internet (kartaskup.pl) lub osobiście w Punkcie Obsługi Klienta. Podczas składania wniosku przez internet, system poprosi o dokonanie wpłaty inicjalnej w wysokości 20 zł (te pieniądze przelane zostaną

na konto karty; można je wykorzystać do zakupu biletu, zapłaty za przejazd jednorazowy lub dokonania innych opłat, np. za parkowanie). Podczas składania wniosku w POK nie ponosi się żadnych opłat. Karta gotowa do odbioru jest w kolejnym dniu roboczym.

Dzięki karcie można nie tylko kupować tańsze bilety, ale ułatwiony został również do nich dostęp. Bilety, w tym okresowe, można kupować przez internet, za pośrednictwem Portalu Klienta oraz w stu dziewięciu całodobowych automatach, a także w punktach obsługi oraz 800 punktach sprzedaży (w sieciach Ruch i Kolporter). Również przez internet - oraz we wszystkich wymienionych punktach - można doładowywać konto karty. Szczegółowe informacje oraz instrukcje obsługi można znaleźć na stronie kartaskup.pl.

Na podstawie: www.kzkgop.com.pl

UWAGA!

W najbliższym czasie

ze sprzedaży wycofane zostaną

wszystkie papierowe bilety

okresowe

JUŻ DZIŚ

ZAMÓW KARTĘ ŚKUP

SILESIA
TRAMNEWS

Wydawca:
Agencja Mediów Lokalnych mediaL
41-500 Chorzów, ul. Katowicka 105/2, tel. 32 2413 374

Redaktor naczelny: Waldemar Kosior
Redaktor wydania: Andrzej Zowada

Druk:
POLSKA PRESS Sp. z o.o.
Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada

Zasłużony dla transportu

W marcu sześciu pracowników Tramwajów Śląskich S.A. odebrało Medale za Długoletnią Służbę. Teraz wyróżniony został także członek Zarządu Spółki Bolesław Knapik, odznaką honorową „Zasłużony dla Transportu Rzeczypospolitej Polskiej”.

W piątek 6.05.2016 r. w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim odbyła się uroczystość wręczenia orderów i odznaczeń państwowych kilkudziesięciu osobom z województwa śląskiego szczególnie zasłużonym w różnych dziedzinach życia społecznego, działalności charytatywnej, pracy zawodowej, a także w ratowaniu życia ludzkiego. Ordery i odznaczenia państwowe w imieniu

Zdjęcie: Tramwaje Śląskie SA

Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wręczał wojewoda śląski Jarosław Wierczok, który witając gości mówił: – To jest bardzo ważny dzień. Państwa postawa, Państwa zaangażowanie, Państwa charakter niejednokrotnie przyczyniły się do tego, żeby pokazać społeczeństwu województwa i całego kraju, że można żyć dla drugiego człowieka, że można zrobić coś ponad to, czego od nas się oczekuje. Państwo poświęcają swoje życie, swój czas, żeby pomóc innym ludziom. I myślę, że to przesłanie jest najistotniejsze, iż jesteśmy również dla innych ludzi i traktujemy bardzo często naszą pracę, jako służbę. I za to serdecznie Państwu – w imieniu

Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej – dziękuję, ale przede wszystkim Państwu gratuluję. Członek Zarządu Tramwajów Śląskich S.A. Dyrektor Inwestycji i Infrastruktury Bolesław Knapik otrzymał tego dnia odznakę honorową „Zasłużony dla Transportu Rzeczypospolitej Polskiej” przyznaną przez Ministra Infrastruktury i Budownictwa. Bolesław Knapik swoją zawodową karierę rozpoczął ponad 39 lat temu, z czego blisko 33 lata przepracował w komunikacji publicznej. W przedsiębiorstwie tramwajowym zatrudniony jest od ćwierć wieku, a od 13 lat jest członkiem Zarządu Tramwajów Śląskich S.A.

Komunikacja na Boże Ciało

Komunikacja autobusowa i tramwajowa w dniach 26 maja (czwartek – Boże Ciało) i 27 maja (piątek) będzie funkcjonowała według przedstawionych poniżej zasad:

26 maja (czwartek - Boże Ciało) - obowiązywać będą rozkłady jazdy ważne w niedziele i święta, z uwzględnieniem następujących wyjątków:

1. Linie autobusowe:

- a) Zawiesza się funkcjonowanie linii nr: 250 i 750.
- b) Według rozkładów jazdy ważnych w dni wolne w centrach handlowych będą kursowały linie: 39, 52, 59, 109, 146, 155, 194, 230, 255, 710 i 850.
- c) Według obowiązujących rozkładów jazdy będą kursowały linie nocne weekendowe numer: 692N, 905N i 906N to jest przez wszystkie noce od 26 na 27 maja (z czwartku na piątek) do 28 na 29 maja (z soboty na niedzielę).

27 maja (piątek) - obowiązywać będą rozkłady jazdy ważne w soboty, z uwzględnieniem następujących wyjątków:

1. Linie autobusowe:

- a) Według rozkładów jazdy ważnych w dni robocze będą kursowały linie nr: 2, 80, 120, 130, 135, 178, 202, 236, 288, 636, 735, 840, 860 i 870.

2. Linie tramwajowe:

- a) Według rozkładów jazdy ważnych w dni robocze będą kursowały linie nr 5 i 11.

Mają za sobą już ponad 65 lat służby i przejechały dystans równy dzielącemu naszą planetę od Księżycy już kilkukrotnie. Co pewien czas należy zadbać, by pozostały we właściwej kondycji – obydwaj wagony typu N obsługujące linię nr 38 w Bytomiu przechodzą remonty.

Końcem listopada ubiegłego roku zakończył się remont pierwszego z nich. Wagon o numerze 1118 pochodzący z 1951 roku i zwany pieszczotliwie „Hildką” mimo tego, że młodszy – wymagał jednak stanowczo większego nakładu pracy. Miłośnicy tramwajów i pasażerowie z pewnością od razu wypatrzyli, że zmieniła się kolorystyka jego wnętrza, na podłogę powróciły charakterystyczne drewniane deszczułki – dzięki którym w śnieżne czy mokre dni podróżni nie brodzą w błocie – a burty pokrył nowy, lśniący lakier. Tego, co jest najważniejsze dla pracy wagonu jednak nie widać gołym okiem – wszystko skryte jest pod nowymi blachami poszycia wagonu i pod podłogą. Znaczna część szkieletu wagonu została w ramach trwającego ponad trzy miesiące remontu wykonana od nowa, wymieniono także „serce” wagonu, czyli instalację elektryczną – dzięki temu sprawności „Hildce” pozazdrościć może niejeden dużo młodszy wagon!

Obecnie warsztat Rejonu numer 3 Spółki, czyli zajezdni Bytom Stroszek – bo tam odbywają się prace – prowadzi remont drugiego z pojazdów. „Paulek” – wagon o numerze 954, wyprodukowany w 1949 roku – jest najstarszym liniowym wagonem nie tylko spośród parku taborowego Tramwajów Śląskich S.A., ale i w całym kraju.

Nowe szaty staruszków

Zdjęcia: Jakub Drogoś

Również w jego przypadku zakres prac jest szeroki. Niegdyś, za czasów królowania wagonów typu N na tramwajowych szlakach, takie obrazki były codziennością – popularne „eNki” remonty przechodziły co około pięć lat. Dziś są rarytasem, podobnie jak same wozy i krótka, niespełna półtorakilometrowa linia, na której kursują, będąc znakiem rozpoznawczym górnośląskich tramwajów i Bytomia na każdym kontynencie.

Stefan Michałowski

Zdjęcia: Andrzej Zowada

Setki spotkanych osób i rozdanych ulotek, dziesiątki rozmów o tramwajowych inwestycjach w miastach Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej i kilogamy rozdanych krówek. Tak wyglądał czwartek 12.05.2016 r. na ulicach Chorzowa, Katowic i Sosnowca. W ten sposób pracownicy Tramwajów Śląskich S.A. włączyli się w „Dni Otwarte Funduszy Europejskich”. – Wielu ludzi, z którymi rozmawialiśmy chwaliło efekty zakończonych prac i dopytywało o szczegóły nowego projektu, którego realizacja przed nami. Z tych rozmów z mieszkańcami wynikało jasno, że oczekują kolejnych inwestycji, że chcą, by komunikacja tramwajowa była jak najnowocześniejsza. Bardzo ucieszyło nas to, co usłyszeliśmy z ust mieszkańców naszych miast – mówi rzecznik Tramwajów Śląskich S.A. Andrzej Zowada.

Dni Otwarte Funduszy Europejskich

To już III edycja akcji „Dni Otwarte Funduszy Europejskich”. W dniach 12-15.05.2016 r. w całej Polsce odbyło się wiele wydarzeń związanych z promocją inwestycji dofinansowanych przez Unię Europejską. Tramwaje Śląskie włączyły się w akcję w pierwszym dniu jej trwania.

Dni Otwarte Funduszy Europejskich to akcja, której celem jest promocja efektów realizacji zadań współfinansowanych z Funduszy Europejskich w Polsce. Jej podstawowym zadaniem jest dotarcie z jak najszerzą informacją o przeprowadzonych inwestycjach i wsparciu Unii Europejskiej w realizacji tych zadań. – Dlatego zdecydowaliśmy się na formę promocji poprzez spotkania z mieszkańcami. Każda napotkana osoba otrzymała ulotkę z informacją o efektach realizacji Projektu pn. „Modernizacja infrastruktury tramwajowej i trolejbusowej w Aglomeracji Górnośląskiej wraz z infrastrukturą towarzyszącą” oraz wsparciu unijnym. Rozdaliśmy też drobne gadżety, promujące korzystanie z komunikacji tramwajowej – wyjaśnia Andrzej Zowada. Najwięcej informacji można jednak było przekazać dzięki rozmowom z pasażerami i mieszkańcami. – Mieszkam przy ul. Armii Krajowej. Teraz to jest o wiele lepiej, ciszej przede wszystkim. Gdyby jeszcze więcej niskich tramwajów jeździło, było by nam, starszym, łatwiej – mówiła chorzowianka Pani Łucja. – Kiedy wybudujecie ten nowy odcinek w Zagórzcu? Tyle lat czekamy i teraz chciałbym wreszcie zobaczyć, że prace ruszają – dopytywał Pan Grzegorz z Sosnowca.

– I Pani Łucja i Pan Grzegorz już wiedzą, że nowych niskopodłogowych tramwajów przybędzie, a budowa linii w Zagórzcu rozpocznie się najpewniej jako jedno z pierwszych zadań nowego projektu inwestycyjnego – mówi rzecznik Tramwajów Śląskich S.A. Wszystko dzięki planowanej realizacji projektu pn. „Zintegrowany projekt modernizacji i rozwoju infrastruktury tramwajowej w Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej wraz z zakupem tabo-ru tramwajowego”.

Na industrialnym szlaku

Historia Zagłębia Dąbrowskiego, podobnie jak Górnego Śląska, nierozdzielnie związana jest z przemysłem górniczym i hutniczym. Ślady industrialnej przeszłości odnaleźć możemy także w Dąbrowie Górniczej. Warto wybrać się tam na historyczny spacer, najlepiej korzystając z transportu tramwajowego. Do celu dojechać możemy liniami 21, 22 oraz 28.

18 sierpnia 1916 roku, a zatem sto lat temu, wieś Dąbrowa otrzymała prawa miejskie. Dwa lata później Rada Miejska zmieniła oficjalnie nazwę na Dąbrowa Górnicza. Najstarsza wzmianka pisana o Dąbrowie pochodzi z księgi chrztów parafii będzińskiej z 1726 roku. Ogromny wpływ na rozwój osady miało niewątpliwie odkrycie około 1785 roku pokładów węgla kamiennego (dzisiejsze tereny Parku Hallera). Drugim ważnym impulsem rozwojowym Dąbrowy i okolicznych miejscowości Zagłębia było uruchomienie pierwszej w Królestwie Polskim linii kolejowej, tzw. Kolei Warszawsko-Wiedeńskiej, którą w latach 1845-1848 doprowadzono do granicy austriackiej, a w 1858 roku zbudowano jej odgałęzienie łączące Warszawę ze Śląskiem i Zagłębiem Dąbrowskim. Linia ta otwierała odległe, niedostępne wcześniej, rynki zbytu dla surowców i produktów. Już w 1795 roku mieszczanie

Na trasach linii Tramwajów Śląskich S.A. nie brakuje atrakcji – ciekawych miejsc i pamiątek historycznych, zabytkowych obiektów architektury miejskiej, przemysłowej czy sakralnej, a także pomników upamiętniających osoby i wydarzenia, które w sposób szczególnie zapisały się w dziejach naszego regionu. Przedstawiamy je w tym cyklu.

będzińscy założyli kopalnię węgla kamiennego, którą po III rozbiorze Polski przejęły władze pruskie (tzw. Nowy Śląsk), nadając jej w 1796 roku nazwę „Reden” (nazwa pochodzi od nazwiska dyrektora górnictwa w rządzie pruskim – hrabiego Fryderyka Wilhelma Redena). Tak przy kopalni zaczęły pojawiać się nowe osady, m.in. Huta Bankowa, Mydlice, Dębniki, Marcel, Ksawera, Łabęcka, które później włączone zostały w organizm miejski Dąbrowy. Do 1806 roku kopalnia „Reden” działała jako zakład odkrywkowy, później nastąpiło zwiększenie wydobycia oraz zmiany własnościowe. Była własnością m.in. Stanisława Mieroszewskiego z Zagórza, francuskiego marszałka Jeana Lannesa, a następnie do

utworzonego w 1876 roku Towarzystwa Francusko-Włoskiego Dąbrowskich Kopalń Węgla.

Już w 1806 roku obok kopalni powstała kolonia robotnicza nosząca imię Reden, która dzisiaj jest jedną z części miasta. W latach 1442-1790 była własnością biskupów krakowskich i wchodziła w skład księstwa siewierskiego. W 1815 roku Dąbrowa włączona została w obszar Królestwa Kongresowego. Wcześniej Dąbrowa mieściła się w granicach Księstwa Warszawskiego, a po klęsce Napoleona i Kongresie Wiedeńskim, znalazła się pod zaborem rosyjskim.

Kopalnia „Reden” bardzo często nękana była przez pożary i wybuchy gazu, co ostatecznie przyczyniło się do zmniejszania produkcji i jej unieruchomienia w 1934 roku. W 1945 roku jej teren wydobywczy włączony został do kopalni „Paryż”. Kopalnia ta powstała w wyniku połączenia powstałego w 1884 roku szybu „Paryż” (od którego cała kopalnia wzięła nazwę) z fiskalnymi kopalniami „Łabęcki” i „Nowa”. W 1899 roku dołączono do nich pola wydobywcze kopalni „Koszelew” (dawniej „Ksawery”). W październiku 1945 roku nadano kopalni nowe imię - gen. Aleksandra Zawadzkiego, konsolidując w jej obrębie wszystkie istniejące na terenie Dąbrowy Górniczej kopalnie i pola wydobywcze. Wydobycie zakończono tu w czerwcu 1995 roku. Kilka lat przed likwidacją przywrócono kopalni dawną nazwę „Paryż”.

Znaczącą postacią, mającą wpływ na industrialny charakter Zagłębia, był Stanisław Staszic, który w latach 1816-1824 zarządzał górnictwem i hutnictwem Kongresówki. Miał on również wpływ na powstanie na terenie Dąbrowy Szkoły Górniczo-Hutniczej, założonej już w 1899 roku, zwanej potocznie „Sztęgarka”. Była to kuźnia inteligencji i kadry technicznej Zagłębia. Warto i dzisiaj zainteresować się jej historią, gdyż

Kopalnie i huty dominowały w dawnym krajobrazie miasta. Poczтівka ze zbiorów Sylwestra Dominika, www.dawnadabrowa.pl

Kopalnia „Reden” to jeden z symboli przemysłowej historii Dąbrowy Górniczej. Poczтівka ze zbiorów Sylwestra Dominika, www.dawnadabrowa.pl

W latach 1927-1929 przy Szkole Górniczo-Hutniczej powstała Kopalnia Ćwiczebna. Zdjęcie ze zbiorów Muzeum Szttygarka w Dąbrowie Górniczej.

w latach 1927-1929 przy szkole wybudowano Kopalnię Ćwiczebną, którą obecnie można zwiedzać jako jeden z zabytków szlaku techniki województwa śląskiego (obiekt wchodzi w skład Muzeum Miejskiego Dąbrowy Górniczej). Kopalnia ta miała za zadanie w praktyczny sposób zaznajamiać przyszłych adeptów pracy górniczej z fizyczną pracą dołową, maszynami górniczymi, geologią pokładów górniczych, czy przeprowadzaniem pomiarów z zakresu wentylacji i miernictwa górniczego. Zajęcia praktyczne uczniów szkoły górniczej w kopalni prowadzone były do 1994 roku. Obecnie jest to atrakcja turystyczna. Do zwiedzania udostępniono dawne pokłady węgla kamiennego, gdzie w wyrobiskach prezentowane są maszyny i urządzenia górnicze (kombajn, woz na urobek, ładowarka, drzewiarka i przenośniki). Zobaczyć można również wagon do przewozu górników, ścianę wydobywczą

o długości 30 metrów oraz górnicze obudowy chodnikowe pokładów węglowych. Czas zwiedzania wynosi od 40 do 60 minut.

Samo Muzeum Miejskie znajduje się na terenie byłej siedziby Zarządu Górniczego przy ul. Legionów Polskich 69. Muzeum jest spadkobiercą założonego w 1912 roku Muzeum Geologicznego im. Zygmunta Glogera oraz szkolnej placówki muzealno-geologicznej. Obecne muzeum uruchomione zostało w 1997 roku i prezentowane są w nim m.in. działy: archeologiczny, etnograficzny, geologiczny, przyrodniczy i historyczny. Ponadto, przy muzeum działa park Militarno-Historyczny „Reduta”, prezentujący technikę wojskową w postaci: pojazdów, dział, moździerzy. Zobaczyć tu można zrekonstruowany fragment linii obronnej „B2 Stellung”, z osadzonymi w niej oryginalnymi betonowymi kopułami obronnymi. Budynek muzeum wzniesiony został w latach 1839-1842,

wg projektu włoskiego architekta Francesco Marii Lanci, z inicjatywy zarządu warszawskiego Banku Polskiego.

Należy wspomnieć, że oprócz przemysłu górniczego niebagatelne znaczenie dla rozwoju miasta miał również przemysł hutniczy. Już w 1815 roku założona została przez Stanisława Staszica rządowa huta cynku „Konstantyn”. Natomiast w 1839 roku uruchomiono Hutę Bankową, w której po raz pierwszy w Królestwie Polskim jako opału użyto koksu. W latach 1836-1840 obok huty wybudowano kolonię dla urzędników i robotników, zwaną kolonią Huta Bankowa. Ogromny wpływ na późniejszy powojenny rozwój miasta miało wybudowanie w latach 1972-1976 jednego z największych w Europie i największego w Polsce Kombinatu Metalurgicznego „Huta Katowice”.

Tekst i zdjęcia: Adam Łapski
Przewodnik turystyczny

Dawna Kopalnia Ćwiczebna została udostępniona turystom. Zdjęcie ze zbiorów Muzeum Szttygarka w Dąbrowie Górniczej.

„Historia, co węglem i srebrem pisana, czyli o przemysle w Zagłębiu Dąbrowskim” to stała ekspozycja w Muzeum Szttygarka w Dąbrowie Górniczej.

Zdjęcia: UM Dąbrowa Górnicza

Rozmowa ze Zbigniewem Podrazą, prezydentem Dąbrowy Górniczej.

- Dąbrowa obchodzi stulecie nadania praw miejskich. To dobra okazja do podsumowań... Jakim miastem jest dzisiaj?

- Na pewno jest miastem nowoczesnym łączącym wiele kontrastów. Z jednej strony są to rozległe tereny przemysłowe i inwestycyjne, z drugiej bogate, zielone tereny rekreacyjne. Jest też jednym z największych polskich miast, jeśli chodzi o terytorium.

Od samego początku Dąbrowa wzrastała w oparciu o przemysł i przechodziła różne fazy. Początek XX wieku to nadanie praw miejskich i boom związany z rozwojem górnictwa i hutnictwa, które na lata ukształtowały przemysłowy charakter miasta.

Ważnym elementem była budowa i rozwój Huty Katowice, która dokładnie 40 lat temu rozpoczęła w Dąbrowie produkcję stali. To właśnie budowa huty wpłynęła na poszerzenie granic Dąbrowy i włączenia w jej skład okolicznych miejscowości oraz budowę 10-15 tysięcznych osiedli mieszkaniowych.

Były też momenty trudne, takie jak połowa lat 90. i zamykanie kopalń. Pojawiła się jednak szansa, jaką było powstanie specjalnej strefy ekonomicznej i budowa w niej nowych zakładów przemysłowych oraz możliwość pozyskiwania inwestorów zagranicznych. Dzięki temu w Dąbrowie pojawiły się znane międzynarodowe koncerny m.in. Saint Gobain zajmujący się produkcją szkła czy jeden z najbardziej znanych na świecie producentów systemów hamulcowych Brembo.

- Ale Dąbrowa to także dużo terenów rekreacyjnych.

- To potencjał, który od niemal 10 lat staramy się konsekwentnie wykorzystywać. Mamy 4 piękne jeziora, parki, lasy, Pustynię Błędowską. Na ich podstawie stwarzamy warunki sprzyjające aktywności mieszkańców, nie tylko Dąbrowy Górniczej, ale i całego regionu. Jeziora dzisiaj to już

Dąbrowa jest rozpedzona pod względem inwestycyjnym. W minionych latach oddaliśmy do użytku drogę łączącą nasze największe tereny inwestycyjne z najważniejszymi drogami regionu i dzisiaj mamy już tego pierwsze efekty – japońskiego inwestora, firmę NGK, który buduje obecnie fabrykę nowoczesnych filtrów do silników diesla. Nasze starania w tym zakresie są dobrze oceniane przez specjalistów oraz inwestorów, prowadzimy rozmowy i liczymy, że niebawem kolejni inwestorzy zdecydują się ulokować swoje inwestycje w naszym mieście – mówi Zbigniew Podrazą, prezydent Dąbrowy Górniczej.

nie tylko zagłówek, ale również ścieżki rowerowe, trasy dla rolkarzy, bieganie, nordic walking. Równolegle rozwijamy także bazę ogólnodostępnych obiektów sportowych przy szkołach i na osiedlach, w tym 11 basenów.

To wszystko niewątpliwie przekłada się na zainteresowanie sportem, aktywność mieszkańców, ale i sportowe sukcesy – siatkarki i koszykarze MKS Dąbrowa Górnicza rozgrywający swoje mecze w Hali Widowiskowo-Sportowej „Centrum”

dostarczają nam sportowych emocji na najwyższym sportowym poziomie.

- To dlatego promujecie się hasłem: Dąbrowa – dla aktywnych?

- Już w 2007 roku, pracując nad strategią rozwoju miasta, założyliśmy, że oprócz rozwoju gospodarczego i pozyskiwania inwestorów tworzących nowe miejsca pracy, równie istotna jest poprawa jakości życia w mieście. Stąd też duży akcent na rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. Mamy też pasjonatów, którzy tę aktywność fizyczną „nakręcają”. Organizujemy półmaraton, który już na stałe wpisał się na „biegową” mapę Polski. Mamy wiele innych imprez biegowych, w tym po Pustyni Błędowskiej, czy też maratony MTB organizowane wspólnie z Czesławem Langiem. Te inicjatywy oraz sprzyjające warunki niewątpliwie pobudzają do aktywności.

Ale aktywność mieszkańców to nie tylko aktywność fizyczna. To również aktywność obywatelska. Obecnie pracujemy nad 4 już edycją Dąbrowskiego Budżetu Partycypacyjnego, w który włączają się aktywnie wszystkie grupy mieszkańców, aktywnie uczestniczą w forach dzielnicowych, co przekłada się na realizację każdego roku kilkudziesięciu projektów o wartości 8 mln zł. Co godne podkreślenia, w niektórych dzielnicach, w te inicjatywy angażuje się ponad 80% mieszkańców.

- Co jest największym wyzwaniem na dziś?

- To przede wszystkim duże inwestycje, które już realizujemy bądź których realizację planujemy w najbliższym czasie. Jednym z takich przedsięwzięć na pewno będzie rozwój tzw. „zielonej mobilności”, czyli projekt, który ma na celu stworzyć warunki, aby rower miał szansę w Dąbrowie stać się jednym z pełnoprawnych środków komunikacji, m.in. dzięki rozbudowie sieci

dróg rowerowych, budowie parkingów rowerowych i rowerowych centrów przesiadkowych przy największych węzłach komunikacji publicznej. Przymierzamy się również, wspólnie z okolicznymi miastami, do realizacji projektu „Zagłębiowski Park Linearny” związanego z rewitalizacją parków leżących w dolinie rzeki Przemszy i obejmującego w Dąbrowie najstarszy park miejski – Park Zielona. Konsekwentnie dalej będziemy inwestować w szkolnictwo, m.in. poprzez dalsze remonty i termomodernizacje szkół i przedszkoli, a także rozwiązania przyjazne środowisku, m.in. nowoczesne i energooszczędne oświetlenie ledowe miejskich ulic.

- Co ważnego udało się już zrealizować?

- Na pewno remont zabytkowego Pałacu Kultury Zagłębia, budowę nowoczesnego ośrodka dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, który powstał za ponad 60 mln zł i dysponuje ponad 500 miejscami dla podopiecznych z całego regionu. Trwa również budowa Zagłębiowskiego Centrum Onkologii, które – mimo że nie posiada kontraktu z NFZ – pomaga pacjentom.

Dąbrowa jest też rozpędzona pod względem inwestycyjnym. W minionych latach oddaliśmy do użytku drogę łączącą nasze największe tereny inwestycyjne z najważniejszymi drogami regionu i dzisiaj mamy już tego pierwsze efekty – japońskiego inwestora, firmę NGK, który buduje obecnie fabrykę nowoczesnych filtrów do silników diesla. Nasze starania w tym zakresie są dobrze oceniane przez specjalistów oraz inwestorów, prowadzimy rozmowy i liczymy, że niebawem kolejni inwestorzy zdecydują się ulokować swoje inwestycje w naszym mieście.

Wyremontowana DK94.

- A projekt „Fabryka Pełna Życia”?

- Ten projekt to jest spełnienie marzeń wielu z nas, marzeń, które pojawiły się gdzieś 15-20 lat temu. Chodzi o stworzenie tętniącego życiem centrum miasta, którego ze względu na swój przemysłowy charakter, Dąbrowa Górnicza nigdy nie miała. „Fabryka Pełna Życia” to nazwa projektu dotyczącego dawnej fabryki obrabiarek „Defum” położonej w samym centrum miasta. W ubiegłym roku udało nam się ten teren pozyskać – ponad 4 hektary wraz pofabrycznymi obiektami. Chcemy stworzyć tam centrum, które służyłoby różnym grupom wiekowym mieszkańców, pobudzało i wykorzystywało ich aktywność. Chcemy też włączać mieszkańców do pracy nad tym projektem i jednocześnie połączyć to z wizją inwestorów prywatnych. Prowadzimy już rozmowy PKP, by włączyć

w to dworzec kolejowy. Projekt ten został już doceniony przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, które wyróżniło go w konkursie na modelową rewitalizację miast, a przyznane nam w jego ramach środki, pozwolą na jego szybszą realizację.

Rozmawiał: Waldemar Kosior

Zrewitalizowana ul. Majakowskiego.

Budowa fabryki NGK.

Wyremontowany basen Zespołu Szkół Sportowych.

Zrewitalizowana ul. Majakowskiego.

Prawie 400 okazji do wyjścia z domu

Na ziemi, pod ziemią, nad ziemią, na wodzie, pod wodą, a nawet na wodzie pod ziemią – 11 czerwca w czasie **INDUSTRIADY**, święta Szlaku Zabytków Techniki przekonamy się, że przemysłowe historie kryją się dosłownie wszędzie.

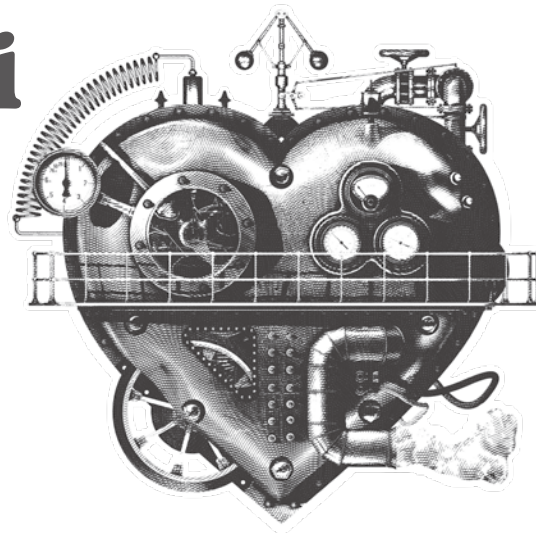
INDUSTRIADA
11 CZERWCA 2016

Tegoroczna **INDUSTRIADA** odbywa się w 44 zabytkach w 27 miejscowościach województwa śląskiego. W sobotę 11 czerwca przekonamy się, że łączy je nie tylko przemysłowe historie, ale i bezpłatny transport. – **INDUSTRIADA** integruje: Szlak Zabytków Techniki z obiektami, które jeszcze do szlaku nie należą; organizacje pozarządowe z instytucjami kultury, samorządami i prywatnymi przedsiębiorcami; pasjonatów techniki z artystami – podkreśla Henryk Mercik, członek Zarządu Województwa Śląskiego. - W tym roku dołączył do nas jeszcze jeden ważny partner – KZK GOP. Zatem 11 czerwca możemy bezpłatnie dojechać do zabytków techniki nie tylko pociągami Kolei Śląskich, ale i autobusami oraz tramwajami KZK GOP oraz specjalnymi **INDU**busami przygotowanymi przez Górnośląski Związek Metropolitalny. Zachęcam do tego, aby poznawać piękno naszego regionu. W codziennych obowiązkach często brakuje czasu, aby spojrzeć na wyjątkowość tego, co zostawiła nam przemysłowa historia.

Skorzystanie z bezpłatnego transportu Kolejami Śląskimi lub KZK GOP umożliwia specjalny kupon (szczegóły na stronie industriada.pl). Dodatkowe **INDU**busy, przygotowane przez Metropolię Silesia obsługują 20 przystanków. Łączą też dworce kolejowe w Gliwicach, Zabrze, Chorzowie Batorym, Katowicach i Sosnowcu z wybranymi

obiektami **INDUSTRIADY**. W tych autobusach nie musimy mieć kuponu. Kolejne 3 buse, również bezpłatne, połączą obiekty z Bielska-Białej, Ustronia i Cieszyna. Bezpłatne buse będą także kursowały w Chorzowie (na trasie Huta Królewska – Szyb Prezydent) oraz w Częstochowie, gdzie pętlę łączącą tamtejsze obiekty obsługują zabytkowe „ogórki”, w których spotkamy emerytowanych przewodników z MPK Częstochowa. Także pomiędzy katowickim Giszowcem, Nikiszowcem i Szybem Wilson kursować będzie specjalny autobus – Ewaldobus. Nie zapominajmy również o płatnych przejazdach kolejami wąskotorowymi pomiędzy Bytomiem i Tarnowskimi Górami.

W bogatym programie **INDUSTRIADY** wszyscy znajdą coś ciekawego. Ponad 70 wydarzeń przygotowano z myślą o dzieciach. Najmłodszy mogą zajrzeć do Gliwic, gdzie poznają tajniki wykonywania odlewów żeliwnych, albo wybrać się na poszukiwanie srebrnego pociągu w Gliwicach. Pasjonaci techniki zapewne nie przegapią zwiedzania śluzy Rudziniec i rejsów po Kanale Gliwickim czy nocnego zwiedzania w Browarze Zamkowym w Cieszynie albo uruchomienia ponad 100-letnich maszyn w Walcowni Cynku w Katowicach i warsztatów z elektroniki oraz nauki gry na cewkach Tesli w Muzeum Energetyki w Łaziskach. Kto woli sobotę 11 czerwca spędzić bardziej rozrywkowo,

niech wybierze się na wycieczkę szlakiem bielskich murali reklamowych i artystycznych (początek w Starej Fabryce w Bielsku-Białej), odwiedzi Art Naif Festiwal w Katowicach, zajrzy do Szybu Maciej w Zabrze, gdzie występuje Zespół Pieśni i Tańca „Śląsk” lub posłucha Miuosha w Siemianowicach Śląskich. Każdy natomiast powinien odwiedzić zabrzańską Sztolnię Królowa Luiza. W sobotę 11 czerwca premierowo otwierany jest tam Park 12C, czyli podziemne królestwo maszyn górniczych i naziemna strefa wynalazków. Kto potrafi grać na akordeonie niech dołącza do orkiestry Marcina Wyrostka i ustanawia w Luizie rekord świata w liczbie akordeonistów równocześnie grających ten sam utwór: Muzycznie zapowiada się też finał **INDUSTRIADY** zaplanowany w Muzeum Śląskim w Katowicach, gdzie przygotowywany jest koncert multimedialny „Rasa. Pieśni antracytu”. Na specjalnie ustawionej scenie pojawi się około 100 artystów i zaprezentuje utwory łączące górników z całego świata.

A kto nie może się doczekać aż 11 czerwca **INDUSTRIADA** nabierze pełnej mocy, niech korzysta z rozruchu maszyn, który w 8 obiektach rozpocznie się wieczorem w piątek, 10 czerwca. Czekają na nas spektakle, koncerty, wystawy, warsztaty, pokazy i dużo nocnego zwiedzania. Tegoroczny rozruch maszyn odbędzie się w Chorzowie, Czeladzi, Katowicach, Rybniku, Siemianowicach Śląskich i Zabrze.

Szczegółowy program na stronie www.industriada.pl

Na podstawie materiałów prasowych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego

Zdjęcia: www.industriada.pl

Źródło: pl.wikipedia.org

Niezwykłe spotkania „Pomarańczarek”

Obraz pochodzący z Muzeum Narodowego został zakupiony w 1928 r. w antykwariacie Dom Sztuki w Warszawie. Wywieziony w nieznanych okolicznościach po upadku powstania warszawskiego w 1944 r., został ujawniony w październiku 2010 r. w domu aukcyjnym Eva Aldag w Buxtehude w Niemczech. W wyniku działań podjętych przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Ministerstwo Spraw Zagranicznych został odzyskany w lipcu 2011 r. Wykupienie obrazu z rąk niemieckiego kolekcjonera sfinansowała

Fundacja PZU. Obraz powrócił w złym stanie technicznym. Dzięki pieczołowitej konserwacji w Pracowni Konserwacji Malarstwa na Płótnie Muzeum Narodowego w Warszawie udało się przywrócić dziełu pierwotną świetność.

Portret należący do kolekcji Muzeum Śląskiego został zakupiony w 1929 r. Obraz ten pochodził ze zbiorów znanego kolekcjonera, Ignacego Korwin Milewskiego, który nabył dzieło od autora, a następnie odsprzedał w 1924 r. do antykwariatu Abe Gutnajera w Warszawie, skąd trafił do mu-

zeum. W październiku 1939 r. obraz – wraz z innymi dziełami – przewieziono do Oberschlesisches Landesmuseum w Bytomiu. W latach 1962–1980 obraz, jako depozyt Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu, znajdował się w Muzeum Narodowym w Warszawie, gdzie „zastąpił” na ekspozycji zaginione wówczas dzieło Żydówka z pomarańczami. W 1988 r. został przekazany do restytuowanego w 1984 r. Muzeum Śląskiego w Katowicach.

(Na podstawie materiałów Muzeum Śląskiego w Katowicach)

Hokejowe święto w Katowicach

Stolica województwa Śląskiego po raz kolejny znalazła się w centrum ważnych sportowych wydarzeń. Od 23 do 29 kwietnia w katowickim Spodku odbywały się Mistrzostwa Świata w Hokeju na Lodzie Dywizji IA. Naszym hokeistom nie udało się co prawda awansować do światowej elity, ale nie można powiedzieć, że zawiedli kibiców. Ostatecznie zajęli trzecie miejsce, a do pełni szczęścia zabrakło tylko jednego punktu.

Polacy ukończyli turniej z trzema wygranymi i dwiema porażkami. W Katowicach najlepsi okazali się Słowacy (choć Polacy pokonali ich 4:1) i są już pewni awansu. Za nimi uplasowali się Włosi (Polska przegrała z nimi 0:1), którzy po sprzyjających rozstrzygnięciach w Mistrzostwach Świata Elity także uzyskali awans. 40 lat po legendarnym zwycięstwie nad Związkiem Radzieckim trybuna Spodka znów wypełniły się niemal po brzegi. Wprawdzie tym razem w Katowicach rywalizowały nie światowe potęgi, ale zespoły z zaplecza elity, ale i tak turniej cieszył się dużym zainteresowaniem. Pojedynki naszej kadry oglądało od 6,5 do 8,5 tysiąca widzów, ale i na mecze bez udziału biało-czerwonych przychodziło po dwa tysiące widzów.

Fani bawili się doskonale nie tylko w czasie zawodów. Na antresoli Spodka przygotowano wystawę zdjęć dokumentujących historię katowickiego hokeja, a dla wszystkich kibiców organizatorzy ufundowali szalik z logo MŚ.

Jedną z atrakcji towarzyszących hokejowym mistrzostwom świata był zabytkowy tramwaj, promujący imprezę i dowożący bezpłatnie kibiców na zawody.

(w)

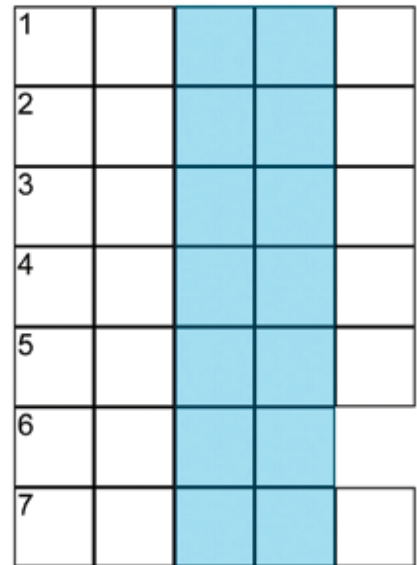
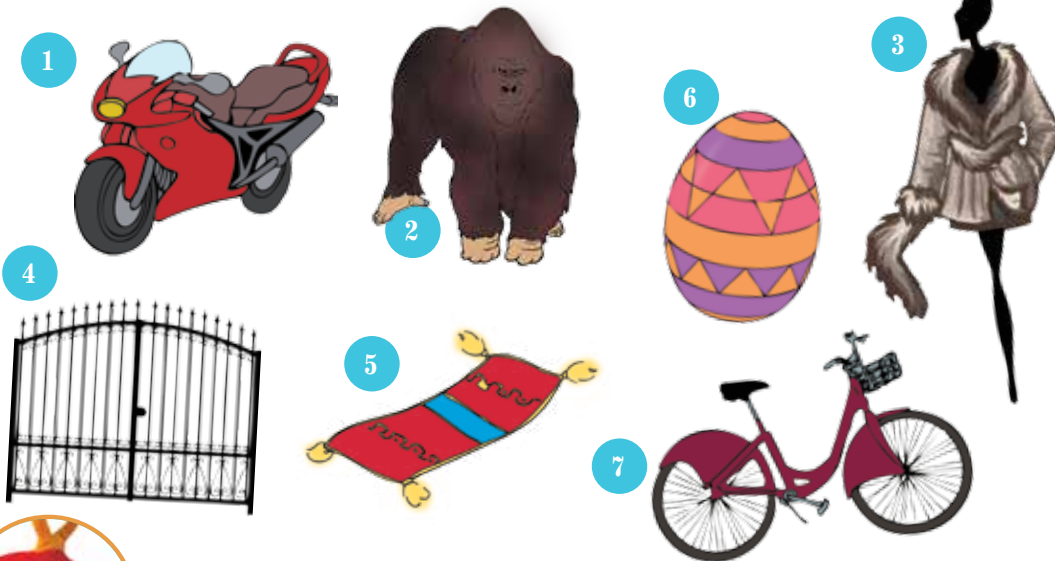
Zdjęcia: Marcin Bulańda

Mecz Polska-Japonia zakończył się wynikiem 10:4.

Logogryf dla dzieci

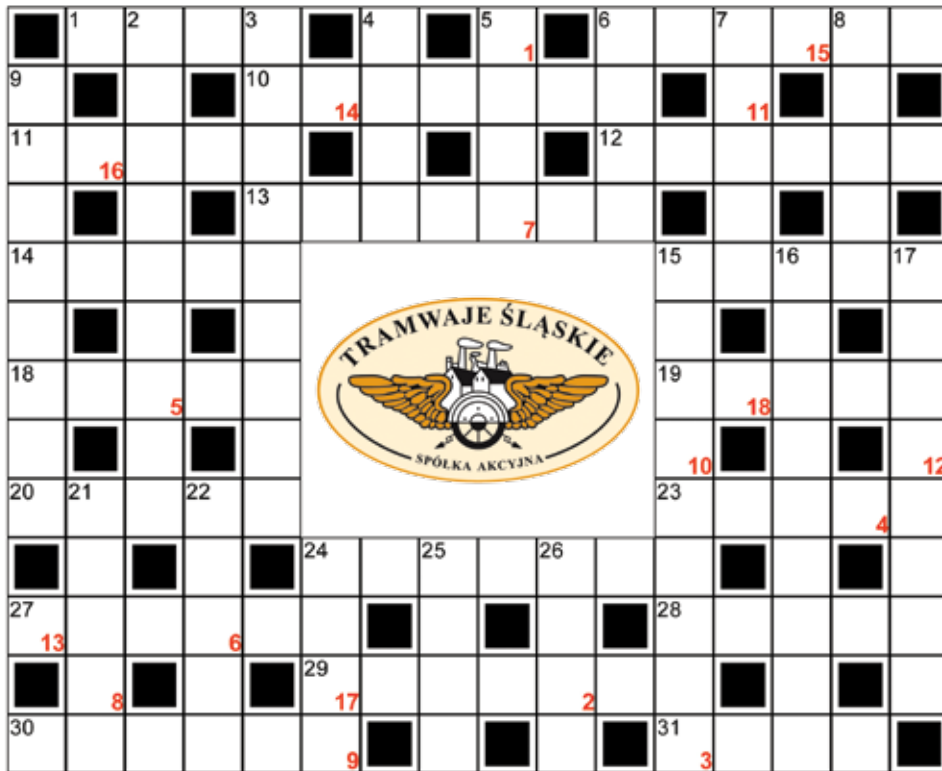

Litery w kolorowych kratkach, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie

Wśród najmłodszych czytelników, którzy nadesłali prawidłowe rozwiązania do 15 czerwca na adres wydawcy rozlosujemy maskotkę ufundowaną przez Tramwaje Śląskie S.A. W tym miesiącu nagrodę wylosowała Daria Bubak z Sosnowca. Gratulujemy!

Krzyżówka

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 18 utworzą rozwiązanie.

Wśród czytelników, którzy nadesłali prawidłowe rozwiązania do 15 czerwca na adres wydawcy rozlosujemy nagrody w postaci biletu miesięcznego KZK GOP. W tym miesiącu bilet miesięczny wylosowała Krystyna Wiatrowicz z Chorzowa. Gratulujemy!

Adres redakcji: Agencja Mediów Lokalnych mediaL, ul. Katowicka 105, 41-500 Chorzów. Rozwiązania można przysłać pocztą tradycyjną, pocztą elektroniczną (na adres: biuro@agencjamedial.pl) lub dostarczać je osobiście.
Uwaga: oprócz adresu nadawcy należy podać numer telefonu kontaktowego.

POZIOMO:

- 1) ... Europejska.
- 6) oddział organizacji.
- 10) budowla w pejzażu Holandii.
- 11) Wisła.
- 12) praca.
- 13) miga do kolegi.
- 14) część niemieckiej marki (daw.).
- 15) na nim obraz z projektora.
- 18) próżniak.
- 19) zjazd biskupów.
- 20) rządzi nią wójt.
- 23) krach majątkowy.
- 24) mowa z ambony.
- 27) kieliszek na bordo.
- 28) dystans dla sprintera (pot.).
- 29) atmosfera w środowisku.
- 30) model volkswagena.
- 31) formacja Lewandowskiego.

PIONOWO:

- 2) kłótnie, sprzeczki.
- 3) nowatorska tendencja w sztuce.
- 4) japońska wódka ryżowa.
- 5) trzech tenorów.
- 6) rozżarzona drobina.
- 7) pijesz z niego kakao.
- 8) bójka lub dawny kram z mięsem.
- 9) zrobi ekspertyzę pisma.
- 15) wyrazistość w wyrażaniu uczuć.
- 16) pobiera świadczenie z ZUS-u.
- 17) ilość walizek ponad normę.
- 21) metrówka stolarza.
- 22) litery na szyldzie.
- 24) brzeg błatu.
- 25) korzyść kupca.
- 26) lisia jama.

UWAGA! Aby wziąć udział w losowaniu nagrody - biletu trzydziestodniowego, od czerwca br. należy wraz z rozwiązaniem nadesłać numer karty ŚKUP, na którą, w przypadku wygranej, ma zostać zakodowany bilet. Osoby, które nie podadzą numeru karty ŚKUP nie będą brane pod uwagę w trakcie losowania.